

УДК: 619:616.998.21

КОРОВИЦЬКИЙ В.В., студент

Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ ЗАХОДІВ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ЗАХВОРЮВАННЯ НА СКАЗ У КАТЕРИНОПІЛЬСЬКОМУ РАЙОНІ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Сказ – особливо небезпечне вірусне захворювання всіх теплокровних тварин і людини. Профілактика сказу на рівні району організовується державною районною лікарнею ветеринарної медицини на плановій основі, виконується щеплення домашніх, безпритульних та диких тварин.

Ключові слова: сказ, дикі тварини, щеплення лабораторна діагностика, вакцинація.

Збудником сказу є вірус, який виявляється в головному мозку, в слинних залозах та слині хворих тварин. За оцінкою Всесвітньої організації охорони здоров'я, сказ є однією з п'яти інфекційних хвороб які завдають найбільших соціальних і економічних збитків. Сказ реєструється на території 110 країн світу, на планеті щорічно гине близько 55 тисяч людей, а 4 мільйони осіб потребують антирабічних щеплень, особливо в тих регіонах, де збудник сказу циркулює серед собак, жертвами покусів часто стають діти у віці від 5 до 14 років (40%). Враховуючи, де щорічно від цієї хвороби гине понад 300 тисяч людей та близько 1 млн. тварин [1, 2].

Починаючи з 2015 року ВООЗ і Всесвітня організація охорони здоров'я тварин (МБЕ) разом з Продовольчою і сільськогосподарською організацією ООН (ФАО) впроваджують глобальну програму з досягнення нульової смертності людей від сказу, яку планується реалізувати до 2030 року. В Україні також діють програми з профілактики та ерадикації сказу на державному та місцевому рівнях [1].

Метою роботи було заходи з вивчити заходи з профілактики та ліквідації захворювання на сказ у Катеринопільському районі Черкаської області.

Джерелом даних слугували документи Катеринопільської державної лікарні ветеринарної медицини щодо обліку та звітності про антирабічних профілактичні та оздоровчі дані та результати власних спостережень.

У Черкаській області упродовж 2019 року зафіксовано понад 1000 випадків покусів людей тваринами, з них 223 випадки – безпритульними. Хворими на сказ виявилось 59 тварин, серед них коти, лисиці, собаки, велика та дрібна рогата худоба, зареєстровано 53 неблагополучних пункти. Найбільша кількість неблагополучних пунктів була у Черкаському, Смілянському, Канівському, Катеринопільському та Уманському районах. Спеціалісти державних установ ветеринарної медицини Держпродспоживслужби Черкаської області в районах і містах у 2019 році імунізували проти сказу 155927 собак, 102565 котів та 1407 ВРХ. Також восени пройшла кампанія з пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин проти сказу, під час якої над лісовими та польовими угіддями площею 15718 км квадратних було розповсюджено 392 953 принади із вакциною.

У Катеринопільському районі у 2019 році щеплено проти сказу 7044 собак, 4415 котів, 4 корови, 5 кіз, 12 свиней, обстежено 36 населених пунктів. З метою контролю епізоотичної ситуації щорічно проводиться кампанія безкоштовної вакцинації свійських тварин та сільськогосподарських тварин, що випасаються (велика рогата худоба, коні, дрібна рогата худоба) та пероральна вакцинація диких тварин. Попри впроваджені заходи у районі щорічно відмічають 3-4 спалахи сказу, ліквідація яких проводиться державною ветеринарною службою відповідно вимог чинної Інструкції.

Висновки. У Черкаській області та зокрема у Катеринопільському районі епізоотична ситуація за останні роки залишалася напруженою, щорічно виявляються неблагополучні по сказу пункти. Профілактичні і оздоровчі заходи проводяться згідно чинної Інструкції щодо боротьби зі сказом тварин. Основою профілактичних антирабічних заходів є планове безкоштовне щеплення домашніх та диких тварин.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Kornienko L.E. et al., “Epizootological and epidemiological aspects for rabies in Ukraine for the period from 1999 to 2018,” *Vet. Sci. Technol. Anim. Husb. Nat. Manag.* 2019. Vol. 3. № 3. PP. 90–109.
2. Микуляк М.Я., Якобчук З.В. Сказ: загальна характеристика, профілактика та методи боротьби. *Ветеринарна медицина України.* 2014. № 2. С. 30–31.

УДК: 636.8:619:616.9 (075.8)

НАУМЧУК В.С., магістрантка

Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА ВІРУСНОЇ ЛЕЙКЕМІЇ КОТІВ

Вірусна лейкемія котів (FeLV; Feline leukemia virus) – інфекційне захворювання котів, яке належить до родини ретровірусних та класифікується, як γ -ретровірус. За останні 25 років поширеність інфекції FeLV значно зменшилась завдяки надійним тестам на виявлення вірусемічних носіїв та ефективним вакцинам.

Ключові слова: FeLV, вірусне захворювання, ІХА, ПЛР, вакцина.

Збудник лейкемії (FeLV) – РНК-вмісний вірус, що належить до родини ретровірусів та має три серотипи – А, В і С. Вражає котів тільки серотипу А (собаки і люди до нього не чутливі), який викликає розвиток лімфосаркоми. Вірусна лейкемія кішок вражає тварин різних вікових груп та порід, але сприйнятливість до інфекції з віком значно знижується. Джерелом збудника інфекції є клінічно хворі і вірусносії. Первинне розмноження відбувається в мигдаликах, звідки вірус поширюється в інші лімфатичні органи, а також у кістковий мозок.

Найчастішими симптомами є різні коінфекції (включаючи інфекцію FIV, FIP, інфекцію верхніх дихальних шляхів, гемотропний мікоплазмоз та стоматит), а за ними - анемія, лімфома, лейкопенія або тромбоцитопенія та лейкемія або мієлопроліферативна хвороба. Клінічні ознаки, пов'язані з інфекцією FeLV, можна класифікувати як пухлини, імуносупресію, гематологічні розлади, імуноопосередковані захворювання та інші синдроми (включаючи нейропатію, репродуктивні розлади, синдром замирання кошеня). Імуносупресія викликається різними механізмами у інфікованих FeLV кішок. Іноді він асоціювався з неінтегрованою вірусною ДНК з вірусно-дефектними варіантами, дефектними до реплікації.

Факторами передачі є контаміновані збудником корми, посуд, молоко матері, ветеринарні інструменти. Новонароджені кошенята при контакті з хворими тваринами заражаються практично в 100 % випадків.

Метою роботи було проаналізувати сучасні методи діагностики та профілактики вірусної лейкемії котів на прикладі діяльності деяких приватних клінік м. Біла Церква та м. Київ.

Для оцінки сучасних можливостей діагностики та профілактики хвороби вивчали наукову літературу та кращі практики у деяких приватних клініках ветеринарної медицини м. Біла Церква та м. Київ. Аналізували ветеринарний облік та звітність за останні 3 роки. Апробацію методів діагностики хвороби проводили на базі НДЛ молекулярної діагностики ФВМ БНАУ.

Ретровірусні інфекції котів діагностували різного віку, статі та породи. Оцінювали клінічний стан тварин та підтверджували діагноз за результатами імунохроматографічних експрес-тестів «Вірус імунодефіцита котів + Вірусна лейкемія котів Combined Test (FIV Ab + FeLV Ag)», виробництва Quicking Biotech Co, Ltd.

Клінічні ознаки, обумовлені ВІК-інфекцією зазвичай проявлялися у вигляді хронічного стоматиту і хронічного гінгівіту, хронічних захворювань верхніх дихальних шляхів (хронічний гнійний риніт і хронічний бронхіт), виснаження, лихоманки, лімфоаденопатії, анемії, хронічних шкірних захворювань, хронічної діареї, неврологічних симптомів у вигляді рухових і сенсорних порушень, іноді виникали зміни у поведінки і порушення сну.

Вірусна лейкемія котів проявлялася виснаженням, лихоманкою, анорексією, сонливістю, блідістю слизових оболонок, глоситом, стоматитом, часто спостерігали пухлини молочної залози, гломерулонефрит, шкірні захворювання (демодекоз, саркоптоз), вторинні інфекції.